

14. 12. 2023

ID: 117358

Dokazování

Jestliže z provedených důkazů vyplynulo, že prvotním a základním důvodem vzniku újmy na zdraví, jejíž odškodnění je předmětem řízení, byl nesprávný postup pracovníků žalované při pooperační péči, pak okolnost, že se na výsledné újmě mohl podílet i postup dalších poskytovatelů zdravotní péče, má význam jen pro případné vypořádání spoluškůdců (§ 2916 o. z.), nahradí-li újmu v plném rozsahu žalovaná.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 2946/2022-360 ze dne 16.8.2023)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobců: 1) R. K., 2) T. R., oba zastoupeni JUDr. Z.Š., advokátkou se sídlem P., proti žalované: Klinika Dr. Pírka s. r. o., se sídlem M.B., zastoupená doc. JUDr. P.Š., Ph.D., advokátem se sídlem P., za účasti vedlejší účastnice na straně žalované: Allianz pojišťovna, a. s., se sídlem P., o náhradu újmy na zdraví, vedené u Okresního soudu v Mladé Boleslavi pod sp. zn. 16 C 157/2019, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 4. 2021, č. j. 25 Co 4/2021-271, tak, že dovolání proti výrokům o náhradě nákladů řízení se odmítá, ve zbývajícím rozsahu se zamítá.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Mladé Boleslavi rozsudkem ze dne 10. 7. 2020, č. j. 16 C 157/2019 -215, uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni 230.522 Kč, 2.363.395 Kč a 29.900 Kč se zákonným úrokem z prodlení z těchto částek ve výši 9,75 % ročně od 14. 5. 2019 do zaplacení, žalobu zamítl ohledně 300.000 Kč se zákonným úrokem z prodlení za totéž období a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že původní žalobkyně J. K. byla dne 11. 12. 2016 hospitalizována ve zdravotnickém zařízení žalované za účelem plánované operace - totální endoprotézy pravého kolene, která proběhla dne 12. 12. 2016. Den po operaci nebyla žalobkyně schopna přitáhnout špičku na pravé dolní končetině a udávala sníženou citlivost prstů, tento stav trval i dne 14. 12. 2016. Dne 15. 12. 2016 byla u žalobkyně zjištěna na pravé noze paresa, vlevo obleněná (zpomalená) hybnost hlezenního kloubu. Téhož dne byla žalobkyně vyšetřena na neurologickém oddělení Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a. s., s doporučením přeložit ji na spádové neurologické pracoviště k dovyšetření, k čemuž však nedošlo. Dne 23. 12. 2016 byla žalobkyně přeložena na Rehabilitační kliniku Malvazinky. V té době měla periferní hemiparesu obou dolních končetin, parestezii obou dolních končetin a poruchu cití. Žalobkyně byla z Rehabilitační kliniky Malvazinky ihned téhož dne po telefonické domluvě odeslána k neurologickému vyšetření a k CT bederní páteře na urgentní příjem Fakultní nemocnice Motol s výsledkem absolutní stenóza L3-4 a tlak na kořen L5 vlevo; dne 27. 2. 2017 zde byla provedena operace bederní páteře pro těžké multietážové stenózy (zúžení páteřního kanálu). V době rozhodnutí soudu se žalobkyně pro značně sníženou pohyblivost pohybovala na vozíčku nebo s velkými obtížemi a pomalu v chodítku, měla provedený vývod střeva a neovládala močové svěrače, proto se musela sama pravidelně cévkovat. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že při náležité odborné péči měla žalovaná zajistit žalobkyni neurologické konzilium již dne 13. 12. 2016, kdy se vyskytly pooperační potíže. To vyplynulo ze znaleckých posudků a výslechu znalců MUDr. Pavla Hudeho, Ph.D., a prof. MUDr. Jaroslava Elise, podle nichž mohlo včas provedené konzilium zabránit rozvoji obtíží. Z toho soud dovodil, že zdravotnický personál žalované nepostupoval v rámci pooperační péče lege artis. Pokud by žalovaná nezanedbala diagnostickou péči a využila včas dostupné neurologické konzilium, zjistila by, že pro určení správné diagnózy

žalobkyně je třeba provést další vyšetření (CT vyšetření nebo vyšetření magnetickou rezonancí), při nichž by pak bylo zjištěno, že je nutná akutní operace páteře, která by mohla odvrátit poškození zdraví žalobkyně. Byl tedy splněn i další předpoklad pro vznik práva žalobkyně na odškodnění, jímž je příčinná souvislost. Vztah příčinné souvislosti mezi pochybením žalované a vzniklou újmou by se nepřerušil, ani kdyby k jejímu jednání přistoupila další skutečnost, která spolupůsobí při vzniku následku, míněno postup dalších zdravotnických subjektů, které měly žalobkyni v péči. Žalobkyni tedy přísluší náhrada za vytrpěné bolesti a za ztížení společenského uplatnění s využitím metodiky k výkladu k § 2958 o. z. na základě posudku MUDr. Milana Kutáčka, znalce z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví. Soud naopak neshledal vznik další nemajetkové újmy nad rámec bolesti a ztížení společenského uplatnění.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 7. 4. 2021, č. j. 25 Co 4/2021-271, změnil rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 160.000 Kč se zákonným úrokem z prodlení 9,75 % ročně od 14. 5. 2019 do zaplacení, jinak jej ve zbytku potvrdil a sám rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně i odvolacího řízení. Odvolací soud se ztotožnil se závěry soudu prvního stupně, že postup žalované při pooperační péči byl non lege artis. Žalovaná porušila nejen svoji zákonnou povinnost poskytovat zdravotní služby podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti, ale také svou smluvní povinnost ve smyslu § 2643 o. z. Žalovaná tedy odpovídá podle § 2910 o. z. i § 2913 o. z. za újmu na zdraví, která je v příčinné souvislosti s pochybením pracovníků žalované. Prvotní příčinou škodlivého následku byla rezignace žalované na stížnosti žalobkyně, nezajištění základních zobrazovacích vyšetření, nesvolání neurologického konzilia a nepřeložení žalobkyně na spádové neurologické pracoviště. Postup dalších subjektů při poskytování zdravotní péče pak nepředstavoval samostatnou příčinu vzniku újmy a nepřerušoval proto příčinnou souvislost mezi jednáním žalované a újmou žalobkyně. Oproti soudu prvního stupně dospěl odvolací soud k závěru o vzniku další nemajetkové újmy ve smyslu § 2958 o. z. u žalobkyně, která přišla o možnost strávit se svými blízkými řadu významných událostí. Nadto odloučení od rodiny probíhalo dlouhodobě, žalobkyně nebyla informována, proč ztrácí cit v nohách a přestává mít možnost chodit, ani o dalším postupu léčby, trápila se, trpěla úzkostmi a obavami. Takové duševní strádání vybočovalo z běžné míry duševního nepohodlí spojeného s obvyklým způsobem léčby.

Rozhodnutí odvolacího soudu napadla žalovaná dovoláním, jehož přípustnost ve smyslu § 237 o. s. ř. spatřuje v řešení otázek procesního, resp. hmotného práva, při němž se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu (odkazuje zejména na rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 3285/2015, 28 Cdo 2490/2012, 32 Cdo 871/2018, 25 Cdo 1462/2003, 30 Cdo 237/2013), a to konkrétně v otázkách 1) odbornosti soudního znalce pro podání znaleckého posudku v oboru zdravotnictví, 2) existence vztahu příčinné souvislosti mezi domnělým porušením právní povinnosti a vznikem újmy. K první otázce dovolatelka poukazuje na ustálenou praxi Nejvyššího soudu, podle níž musí soud dbát, aby znalcem byl ustanoven odborník z toho oboru, popřípadě z jeho odvětví, do něhož spadá odborné posouzení konkrétní skutečnosti. Odkazuje i na doporučení České lékařské komory, podle kterého správnost či nesprávnost postupu lékaře může posuzovat pouze znalec stejné odbornosti. I odborná literatura uvádí, že ustanovení znalce bez potřebné kvalifikace může vyvolat pochybnosti o správnosti znaleckého posudku. K posouzení odborné stránky věci se během řízení vyjadřoval MUDr. Pavel Hude, Ph.D., znalec z oboru zdravotnictví se specializací anesteziologie, resuscitace, intenzivní medicína, aniž byl ovšem způsobilý znalecký posudek podat, neboť byl způsobilý vyjádřit se odborně pouze k otázce správnosti postupu žalované v souvislosti s podáním anestezie žalobkyni. Tuto svou odbornost ovšem v projednávaném případě překročil. Jeho postup nelze aprobovat ani s poukazem na obdobné chování Oborové komise pro anesteziologii a resuscitaci vědecké rady České lékařské komory. Ve věci bylo původně zvažováno pochybení při podání spinální analgezie žalobkyni a způsobení jejích neurologických obtíží v tomto bodě zdravotnické péče. Je tedy

logické, že se k věci budou vyjadřovat odborníci z odvětví anesteziologie, ale i oni následně svou odbornost překročili a vyjadřovali se k otázkám, které do ní nespádají. Na odbornou specializaci znalce nelze rezignovat ani s poukazem na celistvost lidského organismu, jak učinil soud prvního stupně. Nelze přijmout argumentaci odvolacího soudu, že znalci příslušelo činit závěry o správnosti bezprostřední pooperační péče po výkonu plné anestezie, neboť se vyjadřoval ke stavu žalobkyně nastalém po anesteziologickém výkonu, s jehož provedením souviselo zhoršení zdravotního stavu. Takový závěr by totiž znamenal, že v případě sporu ohledně jakéhokoliv lékařského zákroku, který byl prováděn v anestezii, by bylo možné provádět dokazování pouze s přizváním lékaře – soudního znalce anesteziologa, a to bez ohledu na to, o jaký zákrok se jednalo a jak se zdravotní stav pacienta vyvíjel. Otázka použitelnosti znaleckého posudku je přitom v dané věci zásadní nejen pro závěr o postupu *non lege artis*, ale i pro posouzení vztahu příčinné souvislosti. Ke druhé otázce pak žalovaná blíže uvádí, že ani další subjekty, které se na léčbě žalobkyně podílely, nezjistily žádný akutní neurologický problém, a to ještě o řadu dní později. Žalovaná v předmětné době nedisponovala oprávněním k poskytování zdravotních služeb v oboru neurologie, a byla tedy po této stránce na jednání navazujících poskytovatelů zcela závislá. Je jí tedy kladeno k odpovědnosti nerozpoznání vysoce sofistikované diagnózy anebo neprovedení časnějšího překlady na pracoviště vyššího typu či konzilia. Ani po provedení konzilia dne 15. 12. 2016 a překlady dne 23. 12. 2016 neidentifikovalo však žádné z pracovišť přesné obtíže žalobkyně a nezačalo akutní neurologickou léčbu. Jednání žalované tak nemohlo být skutečnou relevantní příčinou následku. Jedná se přitom o otázku právní, nikoliv skutkovou. Soudy v projednávané věci nesprávně aplikovaly teorii *conditio sine qua non*, jestliže rezignovaly na nalezení podstatné příčiny, bez níž by následek nenastal nebo by nastal jinak. Při řešení otázky příčinné souvislosti jde o zjištění bezprostřední příčiny daného následku a musí se jednat o příčinu důležitou, podstatnou a značnou, bez níž by ke vzniku škody nedošlo. Příčinná souvislost musí být postavena najisto, nestačí pouhé připuštění možnosti vzniku škody v důsledku protiprávního jednání. V dané věci je skutečností, že neurologické obtíže žalobkyně nevyvolala žalovaná, ani je nezpůsobila svým protiprávním jednáním. V řízení nebylo nic takového tvrzeno, natož prokázáno. Soudy jako postup *non lege artis* shledaly prodlení se zajištěním konsiliárních zdravotních služeb, konkrétně vyšetření neurologem. Mezi tímto prodlením a výsledným zdravotním stavem však není vztah příčinné souvislosti v právním smyslu, resp. prodlení žalované není *conditio sine qua non* ve vztahu k újmě na zdraví žalobkyně. V řízení nebylo prokázáno, a ani není možné se na základě zjištěných skutečností s vysokou mírou určitosti domnívat, že pokud by k prodlení žalované nedošlo, nenastal by ani výsledek v podobě újmy na zdraví žalobkyně. V úvahu přicházely dvě diagnózy, přičemž v případě první z nich by ani svolání neurologického konsilia nemuselo nutně znamenat jiný postup, ani odvrácení poškození zdraví žalobkyně. V případě druhé z nich by i operační výkon v následujících dvou týdnech, kdy již byla žalobkyně v péči jiných poskytovatelů zdravotních služeb, obtíže žalobkyně řešil a prodlení na straně žalované by nemělo zásadní vliv. I v případě, že by byl vztah příčinné souvislosti mezi prodlením žalované a újmou žalobkyně shledán, jednání dalších dvou poskytovatelů zdravotních služeb by pak nutně muselo tento vztah příčinné souvislosti přerušit, neboť se jednalo o novou okolnost, která působila jako výlučná a samostatná příčina, která vyvolala vznik újmy bez ohledu na původní událost. S ohledem na uvedené žalovaná navrhl, aby dovolací soud změnil rozsudek odvolacího soudu tak, že rozsudek soudu prvního stupně se mění tak, že se žaloba zamítá, případně rozsudek odvolacího soudu zruší a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Původní žalobkyně dne 20. 6. 2021 zemřela, Okresní soud v Mladé Boleslavi proto usnesením ze dne 6. 6. 2022, č. j. 16 C 157/2019-332, rozhodl, že namísto dosavadní žalobkyně vstupují do řízení R. K. a T. R.

Žalobci ve vyjádření k dovolání uvedli, že MUDr. Pavel Hude, Ph.D., disponuje dostatečnou odbornou erudicí, aby mohl posoudit časnou pooperační péči o žalobkyni po výkonu v celkové anestezii, a to právě s ohledem na to, že se jednalo o zhoršení klinického neurologického stavu pacientky po

operačním výkonu prováděném v úplné anestezii. Tento závěr je podporován i odborným posudkem Odborné komise pro anesteziologii a resuscitaci vědecké rady ČLK vypracovaným v rámci disciplinárního řízení vedeného orgány České lékařské komory s MUDr. Josefem Křížem. Dále uvádějí, že otázka existence příčinné souvislosti mezi porušením právní povinnosti a vznikem újmy je otázkou skutkovou, a výhrady žalované vztahující se k hodnocení příčinné souvislosti směřují do oblasti skutkových zjištění. Nesouhlasí s tím, že v projednávané věci soudy nesprávně stanovily, mezi jakými skutkovými okolnostmi má být existence příčinné souvislosti zjišťována, ani s tím, že existovaly okolnosti způsobilé vyloučit vztah příčinné souvislosti mezi jednáním žalované a způsobenou újmou. Stanovení konkrétní neurologické diagnózy v prvních pooperačních hodinách a dnech není pro hodnocení správného postupu rozhodující, neboť pro všechny neurologické stavy vyvolané kompresí či jiným poškozením míchy je management dalšího postupu shodný. Na neurologický deficit žalobkyně nebylo v časném pooperačním období reagováno odpovídajícím způsobem, přičemž žalobkyně měla být bez prodlení vyšetřena adekvátní zobrazovací metodou, výsledky vyšetření měly být konzultovány s příslušným odborným pracovištěm a v návaznosti na to měly být učiněny další kroky. Pokud žalovaná prokazatelně neprovedla ani nezajistila pooperační vyšetření žalobkyně, pak svým opomenutím zavinila, že pro absenci vyšetření není možné s jistotou stanovit, zda by správný postup vedl k lepšímu výsledku či nikoliv. Z této nejistoty však žalovaná nemůže těžit, když ji sama zavinila. Na významu včasného vyšetření za účelem odhalení příčiny vzniklých komplikací se přitom shodli všichni znalci z oboru zdravotnictví. Ohledně tvrzené účasti dalších poskytovatelů zdravotní péče nelze odhlédnout od faktu, že neurologický deficit vyvolaný kompresí míchy lze účinně řešit jen po časově omezené krátké období, ve kterém ještě existuje reálná možnost odvrácení vzniku trvalého poškození zdraví. V tomto rozhodném období přitom byla žalobkyně v péči žalované, takže právě její jednání bylo v řetězci příčin příčinou podstatnou, bez níž by k újmě na zdraví žalobkyně nedošlo.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupeným advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř. a je přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení procesněprávní otázky odbornosti znalce z oboru zdravotnictví, která dovolacím soudem nebyla doposud v daných skutkových souvislostech řešena. Dovolání není důvodné.

Nesprávné právní posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.) může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval. Takovým předpisem může být i předpis procesního práva.

Podle § 127 odst. 1 o. s. ř. závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, ustanoví soud znalce. Soud znalce vyslechne; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. Místo výslechu znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit s písemným posudkem znalce.

Podle § 127 odst. 2 o. s. ř. je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, soud nechá znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem.

Podle § 132 o. s. ř. důkazy hodnotí soud podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

Znalecký posudek je jedním z více důkazních prostředků v občanském soudním řízení, byť je svou

povahou nezastupitelný. Soud sice hodnotí znalecký posudek jako každý jiný důkaz, odborné závěry v něm obsažené však hodnocení soudem podle § 132 o. s. ř. nepodléhají. Hodnocení důkazu znaleckým posudkem tedy spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2009, sp. zn. 22 Cdo 1810/2009, uveřejněný pod C 7776 v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, C. H. Beck, dále jen „Soubor“).

Lze přisvědčit dovolatelce, že soud se musí zabývat i otázkou, zda znalec disponuje příslušnou odborností k podání znaleckého posudku ve vztahu k problematice, kterou je třeba řešit s využitím odborných znalostí. Proto musí dbát, aby znalcem byl ustanoven odborník z toho oboru, popř. z jeho odvětví, do něhož spadá odborné posouzení konkrétní skutečnosti (rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 30 Cdo 3417/2016, Soubor C 18004, ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. 25 Cdo 259/2012, Soubor C 14914, ze dne 26. 8. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2414/2008, Soubor C 9016; srov. též zprávu schválenou usnesením pléna bývalého Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 12. 1980, Pls 3/80, publikovanou pod č. 1/1981 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dále též jen „Sb. rozh. obč.“). Povinnost znalce vykonávat činnost pouze v oboru a odvětví (a případně specializaci), pro kterou má oprávnění vykonávat znaleckou činnost vyplývá přímo z § 1 odst. 3 zákona č. [254/2019](#) Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Opačný přístup by popíral smysl a účel strukturování oboru zdravotnictví do jednotlivých odvětví podle vyhlášky č. [505/2020](#) Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých odvětví jednotlivých znaleckých oborů, jiná osvědčení o odborné způsobilosti, osvědčení vydaná profesními komorami a specializační studia pro obory a odvětví, neboť pokud by mohl jakýkoliv lékařský postup hodnotit znalec bez ohledu na dané odvětví, stávalo by se takové dělení de facto obsoletní.

V posuzovaném případě odvolací soud (ve shodě se soudem prvního stupně) opřel svůj závěr o postupu non lege artis pracovníků žalované a v návaznosti na to i o příčinné souvislosti mezi ním a újmou na zdraví původní žalobkyně nejen o znalecký posudek MUDr. Pavla Hudeho, Ph.D., znalce z oboru zdravotnictví, odvětví anesteziologie, resuscitace, intenzivní medicína, jehož odbornost k posouzení věci dovolatelka kritizuje, nýbrž i o další důkazy, a to posudek prof. MUDr. Jaroslava Elise, znalce z oboru zdravotnictví, odvětví neurologie, a využil přitom i odborné závěry plynoucí z posudků oborových komisí vědecké rady České lékařské komory, jak z oboru anesteziologie, tak i neurologie. Učinil tak v situaci, kdy nebylo zpočátku zřejmé, z jakého důvodu vznikly obtíže pacientky, která se podrobila operaci kolenního kloubu v celkové narkóze poté, co selhaly pokusy o zamýšlenou epidurální anestezii. Jestliže právě zásahy jehlou v epidurálním prostoru mohly být důvodem pooperační komplikace spočívající v ochrnutí dolních končetin a narušení funkce svěračů, opodstatněně soud řešil vedle neurologických otázek i problém vlivu provádění anestezie. I když se na diagnóze ohledně vzniklých komplikací znalci úplně neshodli (MUDr. Hude označil syndrom kaudy, tj. poranění nervových kořenů míchy ve spodní části páteře, a MUDr. Elis syndrom míšního konu či epikonu, tj. útlak míchy v oblasti křížových obratlů; víceméně ve shodě s obdobně diferencovanými závěry jednotlivých odborných komisí České lékařské komory se tak liší vlastně jen v určení místa, odkud došlo k narušení nervových drah), přesto oba označili za příčinu vzniku trvalých újem opožděnou reakci lékařů žalované na příznaky objevení se den následující po operaci. Oba též označili za nutné neurologické konzilium, které bylo náležitým odborným postupem k provedení víceméně neprodlených výkonů nezbytných k nápravě zhoršujícího se stavu pacientky. Kromě toho byly zjištěny i nedostatky v zaznamenání pacientčích obtíží s udržením moči a stolice, ačkoliv i takové obtíže měly podle obou znalců vést k rychlé reakci při odstraňování pooperačních komplikací. Jestliže tedy bez ohledu na primární diagnózu vznikajících obtíží bylo oběma znaleckými posudky doloženo, že trvalým následkům na zdraví pacientky bylo možno čelit pouze urychleným postupem v pooperační fázi, nelze odvolacímu soudu vytýkat nesprávné využití závěrů znaleckého

posudku MUDr. Hudeho, které jsou v tomto směru v souladu se závěry MUDr. Elise i se závěry komisi České lékařské komory. Odvolací soud nepochybil tím, že by přijal závěry posudku MUDr. Hudeho mimo rámec jeho odbornosti, neboť znalec z oboru medicína, odvětví anesteziologie a intenzivní medicína, je oprávněn vyjadřovat se i k odborným otázkám zajištění a ošetřování pacienta v pooperačním období včetně zabezpečování analgesie, jakož i včasného rozpoznání, diagnostiky a léčení vzniklých komplikací (srov. vymezení obsahu vzdělávacího programu tohoto specializačního oboru ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví č. 3/2019). Byl tedy povolán nejen k posouzení postupu při podání anestezie pacientce (jak zužujícím způsobem dovozuje dovolatelka), nýbrž i postupu příslušného lékařského pracoviště v návaznosti na pooperační komplikace, zejména mohly-li se odvíjet od předchozích anestetických výkonů. Právě o takovou situaci v posuzovaném případě šlo, takže soud v poměrně složité důkazní situaci ohledně nejednoznačného skutkového stavu postupoval při hodnocení důkazů v souladu s požadavky § 132 o. s. ř. I když se oba znalci kromě přesné diagnózy (aniž by ovšem zpochybnili její vliv na vznikající a prohlubující se obtíže) lišili i v určení času potřebného k provedení operace páteře, není tento rozdíl významný pro právní závěry odvolacího soudu, neboť ani o něco delší časový údaj uváděný MUDr. Elisem ve výsledku nezpochybňuje závěr, že právě včasné zachycení obtíží a rychlá reakce na ně byly s velmi vysokou mírou pravděpodobnosti způsobily odvrátit nepříznivý zdravotní stav pacientky.

Důvodnost dovolání nemůže založit ani dovolatelkou vyslovená obava, že by v případě sporu ohledně jakéhokoliv lékařského zákroku, který byl prováděn v anestezii, bylo možné provádět dokazování pouze s přizváním soudního znalce anesteziologa bez ohledu na to, o jaký zákrok se jednalo a jak se zdravotní stav pacienta vyvíjel. K tomu jistě postup soudů obou stupňů nesměřuje, neboť znalec anesteziolog se zde uplatnil nikoliv proto, že operace byla provedena v narkóze, nýbrž proto, že trvalé obtíže pacientky při zjištěné stenóze páteřního kanálu mohly mít původ v neúspěšném pokusu o epidurální anestezii. Výhrada dovolatelky k závěru, že celistvost lidského organismu umožňuje vyhnout se lékařským odbornostem, pak napadá spíše okrajovou část odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, nikoliv soudu odvolacího, navíc nejde o závěr, na němž by rozhodnutí spočívalo, neboť soudy obou stupňů velmi pečlivě a podrobně odůvodnily své hodnocení důkazů i na ně navazující právní posouzení.

Dovolatelka konečně zpochybnuje i závěr o vztahu příčinné souvislosti mezi prodlevou s úkony pooperační péče a trvalými zdravotními následky pacientky. Podle ustálené soudní praxe má posouzení vztahu příčinné souvislosti ve sporu (nejen) o náhradu újmy na zdraví charakter právní otázky jen tam, kde soud řeší, mezi jakými okolnostmi má být tento vztah dovozován, zatímco posouzení, zda mezi nimi skutečně existuje, je věcí skutkovou (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2002, sp. zn. 21 Cdo 300/2001, a ze dne 6. 11. 2007, sp. zn. 25 Cdo 3334/2006, Soubor C 1025 a C 5514). Ani v tomto směru odvolací soud nepochybil, neboť správně vymezil okolnosti, mezi nimiž má být vztah kauzality prokazován, a opatřil si k tomu dostatečná a odborně podložená skutková zjištění. Respektoval i ustálenou judikaturu, která vyžaduje bezpečné prokázání vztahu příčinné souvislosti mezi škodní událostí a vznikem újmy (srov. například rozsudek bývalého Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 9. 1990, 1 Cz 59/90, č. [21/1992](#) Sb. rozh. obč., rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 25 Cdo 1200/2017), nicméně i na základě znaleckého posudku, jehož závěry jsou formulovány s užitím výrazů pravděpodobnosti, může soud dospět (po zhodnocení důkazů) ke skutkovým závěrům na úrovni praktické jistoty (srov. např. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1062/2002). Namítá-li pak dovolatelka, že ani činnostmi dalších poskytovatelů zdravotní péče nebylo včas odhaleno nebezpečí trvalých následků, čímž mělo dojít k přerušení příčinné souvislosti, pomíjí pravidlo společné a nerozdílné povinnosti k náhradě újmy (§ 2915 odst. 1 o. z.), podle něž se i ve sporech o náhradu újmy z tzv. postupu non lege artis uplatní, že poškozený může v případě společné odpovědnosti více škůdců zvolit, vůči kterému z nich uplatní u soudu svůj nárok, a soud mu přizná náhradu, aniž by zkoumal, nakolik se na vzniku újmy podílel i postup jiného subjektu. Jestliže z provedených důkazů

vyplynulo, že prvotním a základním důvodem vzniku újmy na zdraví, jejíž odškodnění je předmětem tohoto řízení, byl nesprávný postup pracovníků žalované při pooperační péči, pak okolnost, že se na výsledné újmě mohl podílet i postup dalších poskytovatelů zdravotní péče, má význam jen pro případné vypořádání spoluškůdců (§ 2916 o. z.), nahradí-li újmu v plném rozsahu žalovaná.

Protože je rozsudek odvolacího soudu z pohledu uplatněných dovolacích důvodů věcně správný, Nejvyšší soud dovolání podle § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl. Dovolání směřuje proti celému rozsudku odvolacího soudu, tedy i proti výroku o náhradě nákladů řízení, proti němuž ovšem není podle § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř. tento mimořádný opravný prostředek přípustný, proto je Nejvyšší soud v tomto rozsahu podle § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výděлку \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)